

BÖLÜM 57

COVID-19 PANDEMİSİNİN REKONSTRÜKTİF VE ESTETİK CERRAHİYE ETKİLERİ

Şeyda GÜRAY EVİN¹

Giriş

2019 yılının aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ağır seyirli ve nedeni bilinmeyen bir pnömoni salgını olduğu bildirildi. 7 Ocak 2020 tarihinde Çin Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi hastaların alt solunum yolu örneklerinden yeni tip bir koronavirüs tespit etti ve bu virüs şiddetli akut solunum sendromu koronavirüs-2 (SARS-CoV-2) olarak adlandırıldı. 11 Şubat 2020'de SARS-CoV-2'nin meydana getirdiği hastalık Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından COVID-19 olarak adlandırıldı. Çin salgınıyla savaşmaya çalışırken virüs hızlı bir biçimde Dünya'nın birçok bölgesine özellikle de Avrupa'ya yayılmaya başladı. Kısa sürede birçok ülkeyi etkisi altına alan salgın nedeniyle DSÖ 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan etti. Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından tam da bu tarihte ilk koronavirüs vakasının tespit edildiğine dair resmi açıklama yapıldı. Türkiye diğer ülkelere nispeten salgının daha geç ulaştığı ülkelerden olurken ilk vakanın bildirildiği tarihe kadar COVID-19 ile ilgili bilgi sahibi olma fırsatı elde etmiş, 10 Ocak 2020'de bilim kurulu oluşturmuş ve sağlık sisteminin düzenlenmesi ile ilgili tedbirler hazırda bekletilmeye başlanmıştı. Ülkemizde COVID-19'a bağlı ilk ölümün 17 Mart'ta gerçekleşmesinden

kısa bir süre sonra tüm kamu hastanelerinde elektif ameliyatlar durduruldu. Tedavi edici hizmet kapasitesini aşmamak ve nitelikli tedavi sağlayabilmek adına atılan bu adım tüm cerrahi bölümleri, elektif ameliyatları öncelik sırasına göre yeniden kategorize etmeye yönlendirdi.

Plastik cerertelenebilir grupta kabul edilmiştir (ahi her yaş grubunda, vücudun her alanının patolojisi ile ilgilenen bir cerrahi disiplindir. Cerrahi dışı estetik uygulamalardan, rekonstrüksiyon vakalarına, estetik operasyonlardan konjenital anomalilere kadar çok farklı kategoride olan cerrahi işlemlerin kendi içinde önceliklendirilme kriterleri Türk Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneğinin (TPRECD) COVID-19 rehberinde sunulmuştur. Buna göre;

1. kategori (A): Acil cerrahi; En geç 24 saat içinde tamamlanmadığı durumda hayat veya organ/uzuv kaybı ile sonuçlanabilecek tıbbi durumlar için yapılan uygulamalar.

2. Kategori (B): İvedi girişimler; İlk 30 gün içinde ameliyat edilmediği takdirde hastalığın ilerlemesi beklenen hastalıklar, şiddetli ağrı oluşturan veya organ disfonksiyonu ile sonuçlanacak, telefisi zor olan/mümkün olmayan durumlar için yapılan uygulamalar.

¹ Uzm. Dr. Şeyda GÜRAY EVİN, Fatsa Devlet Hastanesi, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Bölümü
sydguray@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Ducournau, F., Gouzou, S., Facca, S., Liverneaux, P. A. Correspondence-COVID-19: Initial experience of hand surgeons in Northern Italy. *Hand Surg Rehabil* 2020;39:334-335.
2. Das De, S., Liang, Z. C., Cheah, A. E., et al. Emergency Hand and Reconstructive Microsurgery in the COVID-19-Positive Patient. *J Hand Surg Am* 2020;45:869-875.
3. Kumar Jain, V., Lal, H., Kumar Patralekh, M., Vaishya, R. Fracture management during COVID-19 pandemic: A systematic review. *J Clin Orthop Trauma* 2020;11:S431-S441.
4. Saçak B, Önal M, . COVID-19 Pandemisi ve Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Ameliyatlarının Kategorizasyonu. *Türkiye Klinikleri* 2020;Plastik Cerrahi ve COVID-19. 1. Baskı:20-29.
5. Ferreira, M. C., Tuma Júnior, P., Carvalho, V. F., Kamaoto, F. Complex wounds. *Clinics* 2006;61:571-578.
6. Wang, R., Peng, Y., Jiang, Y., Gu, J. Managing chronic wounds during novel coronavirus pneumonia outbreak. *Burns Trauma* 2020;8:tkaa016.
7. Zhou, H., Jin, Q., Lu, H. Exposure risk of patients with chronic infectious wounds during the COVID-19 outbreak and its countermeasures. *J Orthop Surg Res* 2020;15:452.
8. Hsieh, M. W., Lee, C. C., Ou, S. F., Kuo, Y. R. Telemedicine algorithm for chronic wound care during COVID-19. *Int Wound J* 2020;17:1535-1537.
9. Tinelli, G., Sica, S., Guarnera, G., Pitocco, D., Tshomba, Y. Wound Care during COVID-19 Pandemic. *Ann Vasc Surg* 2020;68:93-94.
10. Sarac, B. A., Schoenbrunner, A. R., Wilson, S. C., Chiu, E. S., Janis, J. E. The Impact of COVID-19-based Suspension of Surgeries on Plastic Surgery Practices: A Survey of ACAPS Members. *Plast Reconstr Surg Glob Open* 2020;8:e3119.
11. Noblet, T. M., Jivan, S., Anwar, M. U. Safety of powered dermatome during the COVID-19 pandemic. *Burns* 2020.
12. Mohseni, A. H., Taghinezhad-S, S., Xu, Z. G., Fu, X. S. Body fluids may contribute to human-to-human transmission of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2: evidence and practical experience. *Chin Med-Uk* 2020;15.
13. Givi, B., Schiff, B. A., Chinn, S. B., et al. Safety Recommendations for Evaluation and Surgery of the Head and Neck During the COVID-19 Pandemic. *Jama Otolaryngol* 2020;146:579-584.
14. Ranasinghe, V., Mady, L. J., Kim, S., et al. Major head and neck reconstruction during the COVID-19 pandemic: The University of Pittsburgh approach. *Head Neck* 2020;42:1243-1247.
15. Rampinelli, V., Mattavelli, D., Gualtieri, T., et al. Reshaping head and neck reconstruction policy during the COVID-19 pandemic peak: Experience in a front-line institution. *Auris Nasus Larynx* 2020;47:489-491.
16. Head and Neck Reconstruction During the COVID-19 Pandemic – ISOMS position paper. Accessed 16 Dec 2020.
17. Shokri, T., Saadi, R. A., Liaw, J., et al. Facial Plastic and Reconstructive Surgery During the COVID-19 Pandemic: Implications in Craniomaxillofacial Trauma and Head and Neck Reconstruction. *Ann Plast Surg* 2020;85:S166-S170.
18. de Azambuja, E., Trapani, D., Loibl, S., et al. ESMO Management and treatment adapted recommendations in the COVID-19 era: Breast Cancer. *Esmo Open* 2020;5.
19. Di Pace, B., Benson, J. R., Malata, C. M. Breast reconstruction and the COVID-19 pandemic: A viewpoint. *J Plast Reconstr Aes* 2020;73:1365-1366.
20. Regis, C., Bosc, R., Le Deley, M. C., Hannebicque, K., Chauvet, M. P., Boulanger, L. Impact of the COVID -19 pandemic on the organisation of breast reconstruction in France. *J Plast Reconstr Aesthet Surg* 2020.
21. COVID-19 Guidelines for Triage of Breast Cancer Patients. Accessed Dec 18 2020.
22. Lisa, A., Battistini, A., Giannasi, S., et al. Breast Reconstruction in a Coronavirus Disease 2019 Hub. *Plast Reconstr Surg Glob Open* 2020;8:e3043.
23. Ganesh Kumar, N., Kung, T. A. Guidelines for breast reconstruction during the COVID-19 pandemic: Are we considering enough evidence? *The Breast Journal* 2020;26:2108-2109.
24. Salgarello, M., Adesi, L. B., Visconti, G., Pagliara, D. M., Mangialardi, M. L. Considerations for performing immediate breast reconstruction during the COVID-19 pandemic. *Breast J* 2020;26:1485-1487.
25. A. M. Sanchez, L. S., G. Franceschini, D. Terribile, A. Franco, M. Salgarello, R. Masetti PhD. Treatment protocol to allow reconstructive breast surgery during COVID-19 pandemic. *British Journal of Surgery*;107:573-574.
26. Gentileschi, S., Caretto, A. A., Tagliaferri, L., Salgarello, M., Peris, K. Skin cancer plastic surgery during the COVID-19 pandemic. *Eur J Surg Oncol* 2020;46:1194-1195.
27. Prachand, V. N., Milner, R., Angelos, P., et al. Medically Necessary, Time-Sensitive Procedures: Scoring System to Ethically and Efficiently Manage Resource Scarcity and Provider Risk During the COVID-19 Pandemic. *J Am Coll Surg* 2020;231:281-288.
28. Cai, M., Zhao, X., Chen, L., Yuan, W., Wang, G., Wang, X. The Preventive and Control Recommendations on Patient With Cleft Lip and Palate During COVID-19 Pandemic in Shanghai. *J Craniofac Surg* 2020.
29. Association, A. C. P. C. ACPA Releases Statement on Cleft Lip/Palate Related Surgeries and Team Care During the COVID-19 Pandemic. Accessed 12 Dec 2020.
30. Tamburrini, G., Caldarelli, M., Massimi, L., Santini, P., Di Rocco, C. Intracranial pressure monitoring in children with single suture and complex craniosynostosis: a review. *Childs Nerv Syst* 2005;21:913-921.
31. Breugem, C., Smit, H., Mark, H., et al. Prioritizing Cleft/Craniofacial Surgical Care after the COVID-19 Pandemic. *Plast Reconstr Surg Glob Open* 2020;8:e3080.
32. Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Uzmanları için COVID-19 Pandemi Rehberi 2. Baskı. Accessed 19 Aralık 2020.
33. Long, R., Martin, S., Hill, C. Cosmetic tourism amidst

the COVID-19 global pandemic. *J Plast Reconstr Aesthet Surg* 2020.

34. Ünal Gülmeden, Ç. COVID-19 Sürecinde Serbest Muayenehane Şartlarının Oluşturulması. *Türkiye Klinikleri* 2020;Plastik Cerrahi ve COVID-19. 1. Baskı.:54-58.
35. Gadzinski, A. J., Gore, J. L., Ellimoottil, C., Odisho, A. Y., Watts, K. L. Implementing Telemedicine in Response to the COVID-19 Pandemic. *J Urol* 2020;204:14-16.
36. Cardenas-Camarena, L., Bayter-Marin, J. E., Duran, H., et al. Elective Surgery during SARS-Cov-2/COVID-19 Pandemic: Safety Protocols with Literature Review. *Plast Reconstr Surg Glob Open* 2020;8:e2973.
37. van Heijningen, I., Frank, K., Almeida, F., et al. EA-SAPS/ESPRAS Considerations in getting back to work in Plastic Surgery with the COVID-19 Pandemic - A European point of view. *Handchir Mikrochir Plast Chir* 2020;52:257-264.
38. Rajan, N., Joshi, G. P. COVID-19: Role of Ambulatory Surgery Facilities in This Global Pandemic. *Anesth Analg* 2020;131:31-36.
39. Boynuyoğun, E., Vargel, İ., Özgür, F. COVID-19 Sürecinde Yeniden İşe Başlama Organizasyonu. *Türkiye Klinikleri* 2020;Plastik Cerrahi ve COVID-19. 1. Baskı.:14-19.